dent is aangewezen of welke de roepende kerk der classe is.

Deze berichten zullen moeten geteekend zijn door den voorzitter of scriba van *kerkeraad, classicale vergadering* of *commissie*, of wel door *deputaten*, en behooren des Donderdags vóór twaalf uur aanwezig te zijn op het bureel van *De Heraut* te Amsterdam.

De beschikbare ruimte in *De Heraut* bedraagt in het geheel slechts één of 1½ kolom in ieder nummer. *Kortheid* van formuleering bevordert dus den spoed der opneming.

J. C. SIKKEL.
J. C. VAN SCHELVEN.
Scribae Synodi.

Utrecht, 28 Juni 1888.

Buitenland.

Frankrijk. Eene revisie van de Liturgische geschriften.

Terwijl in Frankrijk op staatkundig gebied de verschillende revolutionaire partijen het er op toe schijnen te leggen, om het land den ondergang nabij te brengen, althans den val der republiek te bespoedigen, zoo is het op kerkelijk gebied te zien, dat het werk van de verwoesting der Gereformeerde kerken steeds voortgaat. Het is alsof men na eene ervaring van bijna honderd jaren nog niet de verderfelijke werking der beginselen, waarvan de revolutie in 1789 uitging, heeft leeren kennen. Als men in het een of ander jammerlijk teleurgesteld uitkomt, gaat men niet onderzoeken of men soms ook van valsche beginselen uitging, maar of de revolutionaire theorieën wel zuiver werden toegepast.

Zoo gaat men ook op kerkelijk gebied te werk.

Dit kwam ons in de gedachte, toen wij kennis namen van den arbeid, door den bekenden prediker Eugène Bersier ondernomen, om de liturgische geschriften van de Fransche Gereformeerden aan eene revisie te onderwerpen. Bersier is een prediker van naam, en toch schroomt hij niet voor te stellen om uit de heerlijke *Confession de péché* van het jaar 1542, waarvan eene vertaling ook in de liturgie onzer kerken opgenomen werd, zoovele dingen weg te laten en zoovele zaken er in te veranderen, dat ten slotte het roerende gebed geheel van zijn kracht is beroofd. Volgens den heer Bersier zou o. a. uit genoemd gebed moeten weggelaten worden de betuiging, dat men in zonden *ontvangen* is, »omdat dit eene theologische verklaring is, die de zonden in de ontvangenis stelt, hetgeen boven het onderwijs der Schrift gaat." Alsof er niet Ps. 51 vers 7 was; alsof de menschwording des Zoons, zijn ontvangen zijn van den Heiligen Geest, niet geheel waardeloos voor de kerk des Heeren zou zijn, indien de mensch niet in zonden ontvangen ware. Schier geen enkele uitdrukking in het gebed, of zij wordt verzwakt.

In plaats dat de Fransche Protestantsche pers daarover zich ongerust betoont en waarschuwt voor de ketterijen, welke door den heer Bersier verkondigd worden, in plaats van te zeggen: laat de revisie van zulk een eerwaardig gedenkstuk, indien dit herziening noodig heeft, over aan een nationale synode, gaat men enkele wijzigingen goedkeuren en andere afkeuren, zonder een woord te spreken over den jammer, die over de Gereformeerde kerken komen zou, wanneer eene revisie van de Liturgische geschriften in den geest van den heer Bersier werd doorgedreven! Het is, alsof men in Frankrijk òf alles verwacht òf alles vreest van eene scheiding van kerk en staat; terwijl niet ingezien wordt, dat ook een vrije kerk niet bloeien kan, maar veeleer ten doode is geschreven, wanneer zij de banden des Heeren van zich werpt en ten slotte Gods Woord veracht.

Engeland. Toen in de jongste algemeene vergadering van de Vrije Schotsche kerk te Inverness gehandeld werd over de colleges, d. i. de inrichtingen ter opleiding van predikanten, mengde zich ook de heer Campbell White in de discussie, of men wel voldoende maatregelen genomen had om zooveel mogelijk er voor te zorgen dat alleen bekeerde jongelieden tot den heiligen dienst werden toegelaten, en of het onderwijs, dat in de colleges gegeven werd, van dien aard moest genoemd worden, dat het het meest geschikt zou zijn om goede Evangeliepredikers te vormen. Het scheen hem toe, dat het gevaar bestond, dat het onderwijs te negatief van karakter werd, en dat de semenariën der Vrije kerk wel theologische kampvechters, maar geen kruisgezanten vormen zouden. Aan het slot zijner rede merkte hij op: De vrije kerk werd in een tijd van vernieuwde ontwaking van het godsdienstig leven geboren, en wanneer wij iets anders gaan doen, dan het Evangelie prediken, wat zal dan het *raison d'être* van de Vrije kerk zijn? Dan was het beter, dat zij ophield te bestaan en weder een staatscreatuur werd. »Het is nog zeer goed bekend", zoo sprak hij, »dat de reuzen, welke bij het ontstaan onzer kerk leefden — Chalmers, Cunningham en Candlish — mannen van wetenschap waren, die als eerste vereischte voor een Evangelieprediker bekeering stelden en daarbij vraagden of zij flink doorvoed waren in de groote waarheden van het Evangelie. Indien er donkere wolken dreigen, wat heeft dan de kerk te doen? Indien wij naar de wapenrusting Gods grijpen, en daaruit nemen het zwaard des Geestes, hetwelk is het Woord van God, en het schild des geloofs, dan zullen wij gewis den vijand overwinnen. Maar indien wij het Woord opzijde leggen en wij houden ons aan traditiën, of ijveren voor een of andere school, of volgen een of andere philosophie, zeg dan de vrije kerk, ja elke kerk, maar vaarwel! Indien de bedienaren des Woords geroepen zijn, om de Christelijke kerk ter overwinning te leiden, dan moet ik vaders en broeders herinneren, dat zij in de eerste plaats bekeerde lieden moeten zijn, en voorzoover deze kerk betreft, behooren zij vast te houden aan het eenvoudige Woord van God en aan de heerlijke banier van het kruis."

Men kan uit deze woorden afleiden, dat er nog gevonden worden, die geen vrede hebben met het onderwijs, aan de seminariën der Vrije Kerk gegeven, al is Robertson Smith, wegens de afbrekende critiek, welke hij leverde op de boeken des Ouden Verbonds, als hoogleeraar van het college van Aberdeen ontslagen.

Nog kunnen we van de Pan-anglikaansche-Synode te Londen gehouden, mededeelen, dat deze vergadering, die echter geen officieel karakter droeg, al had zij officieus ook groote beteekenis, eenige artikelen vastgesteld heeft, welke als grondslag voor vereeniging met kerken, die niet met de Episcopale vereenigd zijn, kunnen dienen. Deze luiden aldus:

1. De Heilige Schrift bevat alles wat tot het heil noodig is, en is de hoogste regel en het hoogste richtsnoer. 2. De twaalf artikelen van het algemeen Christelijk geloof als doopsymbool en de geloofsbelijdenis van Nicea als kortste uiteenzetting van de Christelijke leer moeten aangenomen worden. 3. De beide sacramenten behooren naar de inzetting van Christus bediend worden, terwijl de inzettingswoorden er bij gebruikt moeten worden. 4. Het historisch episcopaat, dat echter in overeenstemming moet gebracht worden met plaatselijke verhoudingen en behoeften, moet erkend worden. Elke secte, die deze vier stellingen aanneemt, kan tot verdere onderhandelingen met het episcopaat komen. Het vierde artikel is zeer onduidelijk gesteld; het eerste laat ruimte over voor de erkenning van de overlevering naast de Heilige Schrift, althans in zake van de inrichting van den eeredienst.

Op grond van deze artikelen wordt verder in een rondgaand schrijven aanbevolen om vriendschappelijke betrekkingen met de Lutherische kerk van Scandinavië aan te bevelen. Aan de oud-Katholieken wordt een beperkte Avondmaalsgemeenschap aangeboden, terwijl een bisschoppelijk optreden in Oostenrijk werd geweigerd. Evenwel wordt een vereeniging in de toekomst met de oud-Katholieke kerk als wenschelijk uitgesproken. Met de Grieksch-Katholieke kerken zullen nauwere betrekkingen worden aangeknoopt. In plaats van te trachten, uit haar proselieten te maken, zal men er liever naar streven om die kerken er in te helpen door voorbede om metterdaad tot reformatie te komen. De mogelijkheid van eene vereeniging met de Roomsche kerk wordt in genoemd stuk ontkend met het oog op de leerstukken van 's pausen onfeilbaarheid en de onbevlekte ontvangenis van Maria.

Wanneer wij deze Synode met de beide vorige vergelijken, dan valt het in het oog, dat de hoog-kerkelijke strooming onder de bisschoppen van lieverlede de overhand krijgt.

Wel is waar vindt men in Engeland niet vele ritualisten, doch des te grooter is hun aantal in de Koloniën, terwijl in de Vereenigde Staten de romaniseerende richting in de Episcopale kerk aan kracht wint. Al wordt het door de bisschoppen ook geuit, dat eene vereeniging met Rome onmogelijk is, toch blijkt het in de praktijk, dat daar, waar het hoogkerkelijke de overhand krijgt, er als vanzelf een brug geslagen wordt, waarover menigeen zich tot Rome begeeft.

Gemengd Nieuws.

De melaatschen in Indië.

In de middeleeuwen was er in Europa haast geen stad of zij had haar leprozenhuis, omdat die ziekte algemeen verspreid was. In het Oosten is het tegenwoordig nog aldus en vindt men menigte leprozen, die aan dezelfde ziekte lijden als in de dagen van Mozes en den Heere Jezus. In Indië alleen vindt men 135000 melaatschen; een artikel in de *Bombay Gazette* meldt, dat er in Duhrrumsala menschen zijn met ledematen waarvan alleen de beenderen nog aanwezig of zoodanig gerwollen zijn, dat er geen ledematen meer in te herkennen zijn. Schier elk oogenblik ziet men menschen die vingers of teenen, ja zelfs handen en voeten verloren hebben, zoodat zij niet anders dan nutteloze stompen over hebben, die dan nog steeds verder worden aangetast. Terecht hebben de zendingsvrienden in Engeland ingezien, dat, indien men zulke ongelukkigen, die toch ook een ziel te verliezen hebben, aan hun lot overliet, men een klaam werpen kon op de barmhartigheid. In 1874 richtte men een Zendingsvereeniging voor Indische leprozen op en sedert dien tijd heeft deze vereeniging hare operatiën steeds verder uitgebreid. Deze vereeniging bouwt asylen, gebedehuizen en ook dikwerf zorgt zij voor de geheele verpleging van melaatschen. Iemand, die er over oordeelen kan, meent dat het aantal melaatschen in Indië nog onderschat wordt, omdat een iegelijk het zoolang mogelijk zoekt te verbergen, dat hij aan deze vreeselijke ziekte lijdt. Men kan zich voorstellen, welk een verkwikking het voor deze ongelukkigen is, indien de Christelijke liefde zich hunner aantrekt. Er zijn voorbeelden van, dat de melaatschen door het Evangelie van Gods vrije genade, dat zich juist tot de ellendigsten richt, tot bekeering komen. Uitgeworpen door de wereld, die de besmetting vreest, worden zij nog door de Christelijke barmhartigheid opgezocht en menigeen blijkt dan ook nog door den goeden Herder te worden gezocht.

Niet alleen is de melaatsche een verworpeling ten tijde van zijn leven, maar ook na zijn dood wekt hij nog afschuw op. Men steekt zijn lijk dikwijls aan een touw naar een put, als ware hij een hond. Ook daarin tracht de Christelijke barmhartigheid te voorzien.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

ALLERLEI.

We hebben nog altijd 't een en ander af te doen, dat om allerlei redenen een poosje bleef liggen, en zullen dus hier maar laten volgen, voor »elk wat wils" om daarna weer de geschiedenissen enz. te kunnen voortzetten.

Onze vriend De J. vroeg reeds lang geleden wat toch de uitdrukking zeggen wil: »De wereldgeschiedenis is het wereldgericht"; een gezegde van den Duitschen dichter Schiller.

Gelijk de andere vragen van De J. is ook deze wel wat hoog. We kunnen echter wel zeggen dat in dit gezegde een ernstige leering is vervat en wel deze, dat God de Heere regeert en er »gewissellijk een God is, die de aarde richt", zooals de Psalmist zegt. Gij ziet daaruit tevens dat de geleerden hun wijsheid niet uit zich zelf hebben, maar dat reeds lang vóór hen al die wijsheid in het Woords Gods te vinden was. Dit is waar, al willen de geleerde heeren dat dikwijls niet erkennen, gelijk ook Schiller niet deed. Zij gelijken vaak op den jongen die zeide: »Mijn vader lijkt op mij". De waarheid was dat *hij* op zijn vader leek.

Wij zien in de geschiedenis hoe de Heere God leeft en regeert en de volken zegent of straft, naardat zij wandelen in zijn wegen of Hem verlaten. Dat leert ons de Bijbel zoo duidelijk, dat ik er niet veel van behoef te zeggen. En de groote dingen die wij dit jaar herdenken: de vernietiging van de Onoverwinnelijke Vloot en de landing van onzen Prins Willem III in Engeland (1688) toonen het evenzeer klaar. Vriend De J. heeft in dit jaar 't beste antwoord op zijn vraag.

Evenals hij in een stad, wier naam met A. begint, maar toch niet in dezelfde, woont onze lezer W. die een andere vraag doet. Waarom, dit wil hij weten, zegt men soms: »Akkoord Van Putten", als men bedoelt: Juist, zoo is het.

Ik moet bekennen daarop geen zeker antwoord te kunnen geven, maar wil gaarne een gissing wagen.

Men vindt in andere talen dergelijke uitdrukkingen, die dan veelal zijn ontleend aan veelgelezen boeken of aan tooneelstukken, waarin ze voorkomen. Men leest of hoort ze dan dikwijls en zoo komen ze in gebruik.

Ook is 't wel mogelijk dat er eens iemand heeft geleefd die Van Putten heette en met zijn schuldeischers een overeenkomst of *akkoord* sloot, waardoor alle moeilijkheden werden weggenomen. »Akkoord Van Putten" zou dan beduiden: Alles is in orde.

Wie het rechte weet wil het misschien wel zeggen.

Op een derde vraag kan ik antwoorden dat er verschillende zoogenaamde Zendingskaarten bestaan. O. a. een Engelsche en een Nederlandsche, beide zeer goedkoop. Ook vindt men er een in den kleinen Bijbelschen atlas van Weersma. Op de kleuren kan men niet vast afgaan, want zij verschillen. Wie er zelf een maken wil teekent eenvoudig een wereldkaart of neemt een gedrukte, die hij dan kleurt. Het best is dan te onderscheiden: Protestantsche landen, Roomsche, Mahomedaansche en eindelijk Heidensche. Die laatste kan men nog wel weer splitsen b. v. in wilde en meer beschaafde, maar dat is niet zoo gemakkelijk. Ook vindt men soms landen waar het Christendom vervallen is, maar toch nog bestaat, zooals Abessynië, afzonderlijk gekleurd. Aan elk land moet men de kleur geven van dien godsdienst waartoe de *meeste* inwoners behooren. In heidensche landen, waar veel zendingsposten zijn, wijst men die met gekleurde stippen aan.

Niet door kracht van menschen.

Eenige jaren nadat de Onoverwinnelijke Vloot was vernield, en toen ons vaderland meer en meer in den strijd tegen Spanje won, gebeurde het dat de sultan van Turkije, een Mahomedaan zooals gij weet, eens een kaart in handen nam. Daarop zag hij hoe koning Philips II van Spanje regeerde over dat land, over Portugal, over Napels en andere landen in Italië, over groote streken lands in Afrika, Azië en Amerika. Daarentegen zag hij hoe de Nederlanden nog kleiner waren dan sommige provinciën van Spanje.

Nu riep de sultan de groote heeren die aan zijn hof waren, en sprak tot hen:

»Verklaart mij dit toch eens! De republiek der Vereenigde Nederlanden is zoo klein, Spanje zoo groot en een rijk dat zulk een uitgebreid gebied heeft. Hoe kan zulk een klein rijk het tegen zulk een machtig koninkrijk volhouden?"

De Turksche heeren, die daaraan misschien nooit gedacht hadden, waren met de zaak verlegen en wisten niet wat te antwoorden. Eindelijk zeiden zij: »Wij weten het niet. Maar als gij het den gezant van Venetië vraagt, dan zal hij het zeker uitleggen. Hij heeft er verstand van".

De Sultan liet den volgenden dag den gezant bij zich komen, en deed hem dezelfde vraag, die hij tot de heeren had gericht.

»Ja", sprak de gezant, »dat zal daaruit voortkomen, dat de Nederlanders zoo goede zeelieden zijn. Ook wordt hun land door het water beschermd, en eindelijk hebben zij bondgenooten in de Engelschen, die eveneens een zeevarend volk zijn".

De Sultan hoorde alles eens aan. Toen schudde hij het hoofd en sprak tot allen die daar waren:

„Gij vergist u, als gij meent dat al wat zij daar gehoord hebben de ware oorzaak is. Ik zal u die zeggen. Het is God en Hij alleen, die dat gedaan heeft. Geen macht van menschen is tegen den koning van Spanje bestand met zijn legers en vloten. Maar het is Gods macht, die de Nederlanders alzoo sterkt, dat zij overwinnen".

De groote heeren en de gezant van Venetië wisten er niets tegen te zeggen En dat kon ook niet. Want het was de zuivere waarheid. Dat herdenken we dan ook in deze dagen. Onze vaderen zeiden terecht van de Onverwinnelijke Vloot: »Gods adem heeft haar vernield". Niet ons, maar Hem alleen is de eere.

Een gelukkig kind?

Het rijkste kind in Amerika, zoo las ik onlangs, is May Sharpless Zij bezit niet minder dan *f* 5.000.000. Ofschoon maar 9 jaren oud, spreekt zij reeds vloeiend Engelsch, Fransch en Duitsch. Zij houdt er de mooiste verzameling poppen ter wereld op na, en koopt er nog gedurig meer. Van kleine, een paar duim lang af, tot zulke die grooter zijn dan de eigenares zelf, heeft zij er; sommige kosten duizenden guldens per stuk. Elken zomer maakt zij een reisje naar Parijs en daar worden kleedingstoffen van de laatste mode gekocht, en de voornaamste modemaaksters moeten de poppenkleeren vervaardigen. De ondérkleeding der poppen is van zijde en de fijnste kant. Zij hebben menschenhaar op het hoofd, en worden door kappers gekapt; schoenen, hoeden, borstrokken, alles naar den laatsten smaak, dragen zij. Het meisje houdt er een heel poppenhuis op na, met rijtuigen, paardjes enz. Soms noodigt zij haar vriendinnetjes uit om bij haar te komen; deze uitnoodiging geschiedt op de fijnst gegraveerde kaartjes. Het is ook heel aardig om de poppen, die kunstmatig opgewonden worden, zich te zien bewegen met waaiers, reukfleschjes en allerlei damesnuisterijen.

Zou dit kind niet heel gelukkig zijn?

Ja, zegt gij misschien. En toch ik geloof het niet. »Het is niet in den overvloed gelegen", zegt de Heere in zijn woord. Een kind, dat zoo overladen wordt krijgt al gauw van alles genoeg, wil telkens wat anders en loopt groot gevaar een ontevreden en ongelukkig mensch te worden Wat geld en goed maken op zich zelf mensch noch kind gelukkig. 't Zijn zegeningen van den Heere God dan alleen, als men die gaven wel besteedt. 't Is wel om afgunstig te worden, als men van zooveel mooie poppen en zooveel goed hoort, maar, mijn lieve lezers en lezeressen, al hebt ge ook zelfs geen 5 gulden in plaats van 5 millioen, en al bezitten de meisjes ook maar een eenvoudige pop of geheel geen, wat zou dit schaden, als ge rijk zijt in God? Allerlei moois en aardig speelgoed te hebben is goed en heerlijk, maar, klein of groot, we moeten nog een beteren schat hebben, die in de hemelen voor ons bewaard wordt. Wie die al jong bezit is in waarheid een gelukkig kind.

HOOGENDIJK.

Gereformeerde Gezindheid.

Ned. Geref. Kerken.

DRIETAL: Steenwijk, F. Drost te Woudsend, Van Lummel te Waarder en Van Schelven te Oude- en Nieuwe-Wetering.

TWEETAL: Gouda, K. Fernhout te Zwartsluis en W. van den Bergh te Voorthuizen. — Haarlem, J. Langhout te Anjum en K. Fernhout te Zwartsluis.

BEROEPEN: IJselmonde, H. A. de Ruiter te Nieuw-Vennip. — Haarlem, J. Langhout te Anjum.

BEDANKT: Hilversum, W. Ringnalda te Harmelen. — Hoogeveen, K. Fernhout te Zwartsluis. — Dordrecht, W. v. d Bergh te Voorthuizen.

Christelijke Gereformeerde Kerk.

TWEETAL: Roden, J. Kool te Wirdum en W. Bartelds, cand.

BEROEPEN: Heerenveen, Westerhuis te Terneuzen.

BEDANKT: Doorn, G. Bos te Lopik. — Doesburg, L. Loman te Herwijnen. — Westbroek, P. de Groot, cand. te Nes. — Uithuizermeeden, J. W. Gunst te Brouwershaven.

Synodale Genootschapskerk.

TOT DE EVANGELIEBEDIENING TOEGELATEN: Door het Prov. kerkbestuur van Overijsel, J. C. V. Meischke te Hoogezand (Groo.)

DRIETAL: Grijpskerk, De Haas te Beetgum, Kiff Boerma te Hoog- en Laagkerk en Leemhuis te Obergum. — Breda, J. F. L. Luller te Zierikzee, J. W. Liefsinck te Hauwerd en W. Haverkamp te Bergen op Zoom.

TOEZEGGING VAN BEROEP: Vledder, L. Scholte te Heveskes (Groningen). — Koedijk, G. Paris te Buiksloot. — Kedichem, A. E. v. Eerde te Olst.

BEDANKT VOOR TOEZEGGING VAN BEROEP: Urk, Lindonk te Kampen. — Blankenham (cl. Kampen), P. Meinderema te Diepenheim.

BEROEPEN: 's Heerenberg, A. C. J. van der Kemp te Spankeren. — Woudsend en Indijk, H. de Jong te Gaastmeer. — Ellewoutsdijk, H. Was te St.-Oedenrode. — Cats, L. C. Terneden te Maasdam. — Nichtevecht (cl. Amsterdam), D. J. van Dalfsen te Vreeland (cl. Amersfoort). — Garderen, P. Gemser te Oud-Loosdrecht (cl. Amersfoort). — Bilt, P. Deetman te Amsterdam. — Ruigahuizen en Harich (cl. Sneek), H. van Eijk van Heslinga te Kollumerzwaag. — Loon op Zand, J. P. van Boven te Oost- en West-Souburg. — Heinkenszand, P. Flieringa te Babyloniënbroek c. a. — Sommelsdijk (cl Brielle), J. G. Bruining te Workum (cl. Sneek). — Terkaple, P Flieringa te Babyloniënbroek — Rijsen, G. E K. A. Roskott te Schoonhoven. — Hoornsterzwaag, J. Heeringa te Terhorne — Musselkanaal, P. Damsté te Brandwijk. — Edam, J. Herderschee te Franeker. — Waspik, J. Bolkestein te Ter Aar. — Loonschendijk, J. P. van Boven te Oost en West Souburg. — Velsen, J. L. de Heer te Strijen. — Lienden (cl. Tiel), Vermeulen te Vuursche (cl. Amersfoort). — Zegveld (cl. Utrecht), H. J. Bisperink te Moer-Kapelle. — Willige-Langerak, J. Kok te Gouderak. — Lutten (cl. Zwolle), J. Heeringa te Terhorne (cl. Heerenveen). — Opeinde, H van Eyk van Heslinga te Kollumerzwaag. — Wijngaarden c. a. (cl. Dordt), H. Franssen te Ankeveen. — Hendrik-Ido-Ambacht, H. J. Bisperink te Moerkapelle.

AANGENOMEN: Sprang, Gronemeijer, godsdienstonderwijzer te Nijmegen. — Prinsenland c. a., J. M. C. H. Mond te 's-Gravelduin-Capelle. — Nieuw Lekkerland, L. Hijmans te Klaaswaal — Elspeet, G. W. Locher te Aalst.

BEDANKT: Garnwerd en Oostrum (Fr.), H. Koudenberg te Nieuw-Amsterdam (cl. Koevorden). — Zoelmond (Geld.), A. Steehouwer te Kooten. — IJlst, J Vermeer Azn. te Swolle. — Renswoude (cl. Wijk bij Duurstede), W. Gerritsen te Wierden (cl Deventer). — Kortenhoeff, Kruijff te Domburg. — Blahuizen (cl. Sneek), H. J. Westrik te Oud-Vosmeer. Hantumahuizen (cl. Dokkum), Johs. Oosterhuis te Oostrum. — Uitwijk c. a. (cl. Heusden), H. J. Hulscher te Reeuwijk (cl. Gouda). — Wijngaarden c. a. (cl. Dordt), H. Franssen te Ankeveen — Hijkersmilde, C. Verhagen te Koevorden.

Advertentiën

Aan den heer Officier van Justitie wordt bij dezen zeer hartelijk dank gezegd voor zijne betoonde menschlievendheid, door een zijner geringe dienstmaagden als eigen kind aan te nemen en deze persoonlijk naar de laatste rustplaats te geleiden.

Ondergeteekende, gevoelig voor zooveel liefde, acht zich gedrongen langs dezen weg openlijk dit feit te noemen en daarvoor dank te zeggen, en spreekt hierbij nog gaarne als zijn wensch uit, dat de Heere Z.Edel Gestrenge met zijn zegeningen nabij zij.

Hilversum. J. EICKHOFF.

Ontvang- en Betaalkas.

(Doelenstraat 22)

Rentevergoeding voor **gelden à deposito:**
met één dag opzeggbaar . . . . . 1 pct.
met tien dagen » . . . . . 1¼ »
met één maand » . . . . . 1⅓ »
op langeren termijn tegen hoogere rente.

Bewaring van waarden per 3 of per 6 maanden.

Administratie van effecten of prolongatiën.

Reglementen gratis verkrijgbaar.

Amsterdam, 7 September 1888. (309)

De beste orgels voor kerken,

als zijnde het schoonst en krachtigst van geluid, zijn de **HARMONIUMS** van ALEXANDRE, PÈRE et FILS, gebouwd in massief eikenhouten kast.

Vraag de geïllustreerde prijscourant aan **Th. J. JANSEN**, agent voor Nederland, te *'s-Hertogenbosch*, en **MAR. BREEBAART, Damrak 23, Amsterdam.** (294)

Vrije Universiteit.

In de hoofd-kathedraal van Amsterdam, thans in het bezit van het synodale kerkgenootschap, is dezer dagen een stem vernomen, die werkelijk wel in staat is een koude rilling door de leden te doen gaan, en het aangezicht schaamrood te doen worden. De dienst der prediking van het Woord Gods van den kansel op den dag des Heeren is misbruikt, om daarbij God te danken voor het heugelijke feit, dat thans weer ongestoord in de Godshuizen der Gereformeerde Kerk in deze landen de stem zal mogen vernomen worden, zoowel van de verkondigers der oude beproefde waarheid, als van de loochenaars daarvan; dat thans weer openlijk mag worden geleeraard, dat er »geen engel is, noch opstanding, noch geest," zooals de oude Sadduceën deden, of dat de dienst des Heeren bestaat in de vele offeranden en het onderhouden van geboden, die leeringen van menschen zijn, zooals de oude Farizeën onderwezen; dat de Godheid van onzen éénigen Zaligmaker en zijn verzoenend lijden en sterven voor zondaren weer mogen voorgesteld worden als eene verouderde leer, het Woord Gods als een verouderd boek, of wel als een boek, dat aan de critiek van ieder individu mag worden onderworpen; — in één woord, dat thans alle tucht officieel is opgeheven en de grootste bandeloosheid is gereglementeerd, en zich verzekerd kan houden van de bescherming der hoogste burgerlijke overheid dezes lands.

Zoo zal ook zeer waarschijnlijk een dankstond gehouden zijn, toen onze Heiland naar den kruispaal was geleid, en men alzoo, zonder vrees voor stoornis, kon voortgaan het huis des gebeds te maken tot een kuil der moordenaren!

Ontzettender misbruik van de bediening des Goddelijken Woords en van het gebed heb ik zelden vernomen. Wat zal Hij, die in den hemel woont, hierover oordeelen? Het feit is overigens merkwaardig, omdat het den tegenwoordigen toestand kenmerkt. Immers, voorbereid door een besluit van het Amsterdamsch Ministerie van predikanten van het Herv. kerkgenootschap, en ten uitvoer gebracht zonder eenig protest uit den boezem der gemeente, noch hier, noch elders, is daaruit ten klaarste openbaar geworden, dat men in het Herv. kerkgenootschap zulk een toestand hoogst gewenscht acht. Te verwonderen is het daarom niet, dat men ook voor de vorming der leeraren van dit genootschap de meest mogelijke vrijheid wil en alle banden haat, zoodat de Overheids-Hoogescholen juist zijn wat men wenscht en de Vrije Universiteit op Gereformeerden grondslag een doorn is in het oog derzulken.

Stijge echter meer en meer onder ons de bede op tot den Heere, dat Hij zijne kerk zuivere en loutere, opdat zij wederom zij »een pilaar en vastigheid der waarheid"; dat door onderling toezicht de liefde en de goede werken mogen worden opgescherpt, maar ook door Christelijke tucht de zuiverheid bevorderd, opdat alleen zijn driemaal heilige Naam op het hoogst verheerlijkt worde in zijne Kerk. Daartoe mede te werken bekwame Hij door zijn Geest de jonge mannen, die bij ons tot het leeraarsambt worden opgeleid, opdat zij trouwe leiders der kudde en geen blinde leidslieden mogen worden!

W. HOVY.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan contributiën: door den heer R. Blokland te Werkendam *f* 25; van H. de R. te de B. *f* 3. **Aan schenkingen:** door Ds. H. te U. van de R. *f* 1; van W. C. B. te A. *f* 15; door den heer D. Odink te Amsterdam, gevonden giften bij de Unie-Collecte »een school met den Bijbel" *f* 45; door den heer H. van Dijk, te Utrecht, van de Geref. Jongelingsvereen. »Uw koninkrijk kome" *f* 13 61; door Prof. Dr A. Kuyper van kerkvoogden te Lollum, Dankoffer op den dag der intrede van Ds. P. J. Wijmenga, hun als kweekeling der Vrije Universiteit van den Heere geschonken *f* 25; door den heer H. Bijkerk Rz, te Steenwijk, van de Chr. Jongel. vereen. »Samuel" *f* 2.50; van de gezusters Collée te Oldemarkt, verzameld door het laten lezen der leerredenen »Uit de Diepte" *f* 5; samen *f* 7.50; gecollecteerd in Planciusf 1.

Voor het Hospitium:

Door den heer D van Peit van de Halve-stuiversvereen. te Zwijndrecht *f* 6; van den heer H. v. D. te U *f* 25; door J. v K. te Kollum van de Halve-stuiversvereen. *f* 12 50; van W. C. B. te A. *f* 5; door Ds. H. te U. uit IJlst *f* 20. (de vorige week abusief opgenomen onder »Studiefonds".)

Voor de Medische Faculteit:

Van een vriendenkring te Amsterdam, »25e gave om op te wekken tot geven" *f* 1.20.

Voor het Studiefonds:

Bij Prof. Dr. A. H. de Hartog ingekomen: door den heer W. C. van Munster te Leeuwarden, namens P. v. d. Kam, verzameld voor het lezen van predikatien »Uit de Diepte" *f* 1.50; van W. C. B. te A. *f* 5; door den heer W. R. te V. van D. *f* 3; door den heer W. de J. van H. O. te D. *f* 2.50; door K. M. van J. C. te A. *f* 2.50; diaconessenhuis te Utrecht van zusters H. *f* 5.

Voor de Bibliotheek:

Van de Redactie van de *Politiebode*, »Practische handleiding enz."

S. J. SEEFAT, *Penningmeester.*

Lijnbaansgracht 248.

WIE HEEFT NOG TALENTEN OVER?

Geheel ten voordeele van een te bouwen **Noodkerk te Sommelsdijk**, zal D. V. binnen een paar weken bij den Uitgever W. BOEKHOVEN te *Sommelsdijk*, verschijnen:

DE EISCH DES HEEREN

tot bekeering van Neerland's diepgezonken Kerken.

Naar JESAJA 31 : 6,

DOOR

J. BAJEMA,

Predikant te Zuidland

Wie helpt er om dit boekje, dat door ieder belijder des Heeren gelezen dient te worden, te verspreiden, en alzoo een steentje bij te dragen? De prijs zal pl. m. **20 Cent** zijn, bij getallen minder.

Reeds nu worden gaarne bestellingen ingewacht en staan inteekenlijsten ten dienste.

GEDRUKT TER KON. NEDERL. STOOMDRUKKERI, WARMOESSTRAAT 106 AMSTERDAM.